

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Pf.20.603/2024/8-I.

A felperes:

felperes1

felperes címe

A felperes képviselője:

dr. Tolnay Mihály ügyvéd

ügyvéd címe4

Az alperes:

alperes1

alperes címe

Az alperes képviselője:

dr. Kovács Krisztián ügyvéd

ügyvéd címe3

A per tárgya: adatbázissal kapcsolatos jogok megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 3/A.P.21.827/2023/43-I.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Mentesíti az alperest a perköltség fizetése alól, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.227.000 (kétmillió-kétszázhuszonhét) forint elsőfokú perköltséget, valamint 48.000 (negyvennyolcezer) forint illetékből és 510.000 (ötszáz tízezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperes a weboldal1, a weboldal2 honlapok és az mobilalkalmazás neve mobilalkalmazás (továbbiakban: alperesi platformok) üzemeltetése során – azzal, hogy a felperes adatbázisában (továbbiakban: felperesi adatbázis) fellelhető ingatlanhirdetéseket felperesi hozzájárulás nélkül az alperesi platformokon megjeleníti, elérhetővé és kereshetővé teszi, továbbá a saját eszközein az adatbázisból származó adatokat tárol – a felperesi adatbázis újrahasonosítását (nyilvánossághoz közvetítését) és kimásolását végzi, és ezen magatartásaival megsérti a felperes a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) XI/A. fejezetében rögzített adatbázishoz fűződő jogait (A). Kérte az alperest kötelezni az előző jogsértő magatartás abbahagyására és eltiltani a jogsértő magatartástól (B). Kérte kötelezni továbbá az alperest a keresetlevélben megfogalmazott tartalmú elégtétel adására (C), valamint arra, hogy távolítson el az alperesi platformokról és valamennyi alperesi szerverről minden felperesi adatbázisból származó adatot és ingatlanhirdetést (D).

[2] Keresetének jogalapjaként az Szt 60/A. § (1) bekezdését, 84/A. § (1), (3), (5)-(6) bekezdéseit, 84/B. § (3) bekezdését és 94. § (1) bekezdését jelölte meg.

[3] Előadta, hogy a szolgáltatása alapját egy több mint százezer ingatlanhirdetés adataiból álló adatbázis képezi (felperesi adatbázis). Kifejtette, hogy szolgáltatásának ez a leglényegesebb eleme, mert a felhasználók a felperesi adatbázis tartalmára tekintettel látogatnak el a felperes szolgáltatásához és használják azt. Az ingatlant kínálók a felperesi adatbázisba töltik fel a hirdetési adataikat, az ingatlant keresők pedig ugyanitt keresnek számukra megfelelő ingatlant, és az így kialakult forgalom vonzza a reklámhirdetőket. Az alperes ezzel szemben abból szerez bevételt és nyereséget, hogy a mások, így a felperes által jelentős ráfordítással előállított adatbázisok tartalmát saját platformjain elérhetővé és kereshetővé teszi.

[4] A felperesi adatbázist hozzávetőlegesen 25 éve folyamatosan, jelenleg 127 munkavállaló alkalmazása és szoftver fejlesztése mellett hozta létre, és jelentős pénzügyi ráfordítás mellett működteti folyamatosan. Tekintettel arra, hogy a felperesnek az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése érdekében költségei merültek fel, így őt illetik meg az Szjt. 84/A. § (1)-(3) bekezdése szerinti jogok.

[5] Arra hivatkozott, hogy az alperes az adatbázis kimásolását (Szjt. 84/A. § (1) bekezdés a) pont), azzal valósítja meg, hogy megjeleníti az ingatlanhirdetések konkrét adatait (ingatlan ára, lokációja és mérete, köztük a felperesi hirdetések esetén vízjellel ellátott fényképet is). Az alperes ezekhez az adatokhoz kizárólag más ingatlanhirdető portálok adatbázisából, köztük a felperesi adatbázisból juthat hozzá az adatbázis metaadatainak időszakos lementésével (crawlerezésével) és indexelésével. Ez pedig az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-762/19. számú Melons ügyben kifejtett jogértelmezése alapján a felperesi adatbázis kimásolásának minősül. Az alperes ugyan több lépcsőben, de végül a fényképeket leszámlítva eltávolította a felperesi ingatlanhirdetések konkrét adatait (méret, ár, lokáció stb.) az alperesi platformokról, azonban az adatlementés tényét ezek az intézkedések nem érintették. A felperes különösen sérelmesnek tartotta, hogy az alperes a saját szolgáltatásából az ingatlanhirdetést tartalmazó felperesi aloldalra vezeti át a felhasználót, s ezzel megkerüli a felperes szolgáltatásának azt a főoldalát, ahol a reklámokat elhelyezik és ahonnan a felperes a reklámbevételeit realizálja.

[6] Hivatkozott arra, hogy az alperes tevékenységével az adatbázis újrahasznosítását (Szjt. 84/A. § (1) bekezdés b) pont) is megvalósítja annak nyilvánosságához közvetítésével. Az alperes saját platformjain elérhetővé teszi a felperesi adatbázisban fellelhető ingatlanhirdetéseket, egy új nyilvános teret és ezen keresztül egy új nyilvánosságot hoz létre a felperesi ingatlanhirdetések számára, azaz bárki korlátozás nélkül hozzáférhet az adatbázishoz az alperesi platformokon. Ez pedig az EUB C-762/19. számú Melons ügyben és a C-202/12. számú Innoweb ügyben hozott ítéleteiben kifejtett jogértelmezések fényében az adatbázis újrahasznosításának minősül, függetlenül attól, hogy az alperes milyen informatikai háttérrel teszi elérhetővé az adatbázisban fellelhető ingatlanhirdetéseket az alperesi platformokon.

[7] Másodlagosan az Szjt. 84/A. § (3) bekezdése alapján arra hivatkozott, hogy nem adott engedélyt az alperesnek a felperesi adatbázis használatára, az adatbázis alperes általi kimásolása ismételt és rendszeres, és e magatartás indokolatlanul károsítja a felperes jogos érdekeit.

[8] Harmadlagosan azt adta elő, hogy az alperes magatartása sérti az Szjt. 84/B. § (3) bekezdését, mivel az sérelmes az adatbázis rendes felhasználására és indokolatlanul károsítja a felperes adatbázisával kapcsolatos jogos érdekeit.

[9] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[10] Védekezése szerint a felperes nem igazolta az adatbázissal kapcsolatos sui generis jogát. A felperes nem igazolta, hogy az adatbázisa megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése érdekében jelentős költségeket eszközölt, ennél fogva az Szjt. 84/A. § (1)-(3) bekezdés szerinti jogok sem illetik meg. A felperes ingatlanhirdetési portált üzemeltet, nem máshol már meglévő és elérhető adatokat gyűjt össze, hanem a hirdetők közreműködésével adatokat generál. Ezért a ráfordításai között nem vehetők figyelembe azok a pénzeszközök, amelyeket az adatbázis tartalmát alkotó elemek létrehozására használtak fel. Arra is hivatkozott, hogy nem másolja ki engedélyköteles módon a felperesi adatbázisban tárolt adatokat, nem is közvetíti a felperesi adatbázisból származó adatot engedélyköteles módon a nyilvánossághoz. Az alperes egyetlen adatot sem tárol el (másol ki) az adatbázisból. Ezzel szemben az adatokat csupán megtekinti, és a megtekintett adatok adatbányászon alapuló elemzésének az eredményét tárolja el, amely nem tekinthető engedélyköteles felhasználásnak. A felperesi hirdetések esetében az alperes a találati listában sem mutat semmilyen adatot, pusztán az eredeti oldalra mutató hirdetési linket ajánlja fel a látogatónak egy találati kártya formájában. A fejlesztés koncepciója egy, a Google szolgáltatásával analóg keresőmotor megvalósítása volt oly módon, hogy még a szokásos keresőmotorok esetében esetlegesen szerzői jogi vagy versenyjogi szempontból kifogásolható elemeket is (például: a gyorsítótárba másolás, a találati listában bármilyen szövegrészlet, vagy adatbázis elem mutatása) kiiktassa. Az alperesnek nincs szüksége arra, hogy a hirdetéseket bármilyen módon kimásolja vagy újrahasznosítsa. A modelljében a keresést követő, felperesi oldalon található hirdetésre mutató találat esetén az alperes a felperesi forrásoldalra átirányítást tesz lehetővé és szükségessé anélkül, hogy az alperesi oldalon bármilyen a felperesi adatbázisból származó adatot megjelenítene. Az alperes az adatbányász tevékenységével mindössze aktívan segíti a keresőmotorokat a felperesi oldal adatainak elérésében és értelmezésében. Ez a modell a C-762/19. számú Melons ügyben, illetve a C-202/12. számú Innoweb ügyben vizsgált technológiától különbözik, így az EUB ezen ügyekben kifejtett jogértelmezései sem irányadóak a jelen esetben. Utalt arra, hogy a felperes kifejezetten épít az internetes keresőmotorokból származó forgalomra. Ha akarná, a noindex tag elhelyezésével az oldalán egyszerűen és azonnal kitilthatná a keresőmotorokat. Ezzel szemben a felperes az úgynevezett keresőmotor optimalizálással segíti a keresőmotorok működését. Az alperes azzal is védekezett, hogy az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (Ektv.) 2. § 1d) pontja szerint közvetítő szolgáltatónak minősül, tekintettel arra, hogy az adatokat a felperes, illetve ügyfelei bocsátják rendelkezésre. Az alperes további érvelése szerint tevékenysége a szöveg- és adatbányászat körébe tartozik, amit a felperes a jogszabályban előírt alakisággal nem zárt ki, ezért a szolgáltatása szabad felhasználásnak minősül az Szjt. 35/A. § (1) bekezdése alapján.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a weboldal1, a weboldal2 honlapjai és az mobilalkalmazás neve mobilalkalmazása üzemeltetése során a felperes adatbázisában fellelhető ingatlanhirdetések egyes adatait (az

ingatlan lokációját, méretét, árát és hirdetőjének elérhetőségét) a felperes hozzájárulása nélkül kimásolja és újrahasznosítja úgy, hogy lehetővé teszi a felhasználói számára, hogy a honlapjain és mobilalkalmazásában ilyen adatokra is kiterjedő keresést végezzenek, 2017. április 27. napjától sérti a felperes adatbázisához fűződő jogát. Kötelezte az alperest, hogy haladéktalanul hagyja abba a felperes adatbázisa fenti adatainak engedély nélküli kimásolását és újrahasznosítását, egyben eltiltotta e magatartásoktól. Kötelezte továbbá az alperest a keresettel egyezően közlemény közzétételére, és arra, hogy törölje a fenti honlapjairól, mobilalkalmazásából és valamennyi szerveréről a felperes adatbázisából kimásolt adatokat. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 6.641.715 forint perköltséget.

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában megállapította, hogy a felperes ingatlanhirdetésekhöz kapcsolódó adatok gyűjteményét hozza létre, tárolja és hasznosítja, mely adatgyűjtemény megfeleltethető az Szjt. 60/A. § (1) bekezdésében definiált adatbázis fogalmának.

[13] Először vizsgálta, hogy az Szjt. 84/A. § (1) bekezdésében felsorolt kizárólagos jogok kiterjednek-e a perbeli adatbázisra, tekintettel arra, hogy ezek a jogok az adatbázis-előállítóját akkor illetik meg, ha az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős ráfordítást igényelt. Az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése érdekében eszközölt ráfordítások fogalma tekintetében az EUB C-203/02. számú The British Horseracing Board Ltd. és társai v. William Hiel Organization Ltd. ügyben hozott 2004. november 9-i ítéletében foglaltakat tartotta szem előtt.

[14] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a keresőszolgáltatással kapcsolatos folyamatos, tartalmi célú ellenőrző-korrigáló (moderáló) tevékenység az adatbázis ellenőrzésének megfeleltethető. A hirdetési vélemények, ügyfélhívások kezelése, duplikációk törlése, fényképek elemzése az adatbázisban meglévő információ megbízhatóságának biztosítását, a keresett elemek pontosságának ellenőrzését szolgálják. Ezért a felperes alkalmazásában moderátori tevékenységet végző négy munkavállaló 62.289.555 forint bérköltségét a felperesi adatbázis ellenőrzésére irányuló ráfordításként elfogadta. Kiemelte, hogy az Szjt. 84/A. § (5) bekezdése és annak EUB szerinti értelmezése nem korlátozza az adatbázisra irányuló ellenőrző tevékenységet a felhasználóktól összegyűjtött adatok valóságosságának vizsgálatára.

[15] Elfogadta a 20 szoftverfejlesztő munkavállaló 532.270.115 forint összegű bérköltségét is. Az alperes érvelésével szemben a felperes a felhasználóktól mint hirdetőktől gyűjt ingatlanhirdetési adatokat, melyeket nem ő maga hoz létre, hiszen azok a szolgáltatás igénybevételekor, a hirdetés feladásakor a felhasználói oldalon már megvannak. A felperes tevékenysége az, hogy ezeket a már meglévő adatokat fogadja és kereshető adatbázisba rendezi, majd az ingatlankereső nyilvánosságához közvetíti. Ennélfogva informatikai szolgáltató tevékenységének minden mozzanatával, különösképpen az adatok összegyűjtésével, az erre szolgáló megfelelő felhasználói keresőfelület biztosításával, a fogyasztók által megadott adatok adatbázisba vitelével és feldolgozásával, és a hirdetéseket megjelenítő felületek létrehozásával kapcsolatos fejlesztő és karbantartó informatikai tevékenysége az adatbázis tartalmának megszerzése körébe esik. Elfogadta az adatbázis tartalmának megszerzésével kapcsolatos ráfordításként annak a választott technológiának a költségét is, amelyre mint informatikai infrastruktúrára a fenti informatikai fejlesztő és

karbantartó tevékenységek épülnek, vagyis a felhőszolgáltatás igénybevételének 139.234.465 forint költségét is.

[16] Megállapította így, hogy 2022-ben és 2023-ban az adatbázis megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős mértékű, 790.891.180 forint összegű ráfordítást igényelt, ezért az Szjt. 84/A. § (1)-(3) bekezdésében biztosított kizárólagos jogok a felperest megillették.

[17] Ezt követően vizsgálta, hogy az alperes működése sérti-e a felperes kizárólagos jogait.

[18] Az alperes szolgáltatásának működéséről a közjegyzői ténytanúsítványok és a szakvélemény alapján győződött meg. Rögzítette, hogy a szakvéleménnyel szemben egyik fél sem támasztott aggályt. Idézte a szakértői megállapításokból, hogy az alperesi platformok alapja egy speciális célú, félig strukturált adatokból álló webes adatbázisokhoz optimalizált keresőmotor. A weboldal2-ban és a mobialkalmazásban az alperes a keresőt böngésző jellegű funkcióval integrálta, míg a weboldal1 hirdetési adatok elemzésén alapuló szolgáltatásokat kínál. A mobialkalmazás a webesnél egyszerűbb keresést tesz lehetővé, másrészt plusz szolgáltatásokat is nyújt (például: figyelés, értesítés). Az alperes által a három szolgáltatáshoz fejlesztett közös keresőmotor csak részben valósítja meg ugyanazokat a technológiai lépéseket, mint az általános keresőmotorok (például: Google), mivel az indexelés nem kulcsszavak azonosításával, hanem előre meghatározott adatok figyelembevételével történik, valamint az általánoshoz képest elhanyagolható számú weboldalt pásztáz, melyek ráadásul adatbázisok, ezért a szövegelemzés egyszerűbb eszközökkel is megvalósítható. Az alperes a speciális célú keresőt egy erre a célra széles körben használt üzleti megoldás, az Elasticsearch testreszabásával valósította meg.

[19] Mindebből az elsőfokú bíróság szerint az következett, hogy az alperes az ismert általános keresőszolgáltatásoktól eltérő szolgáltatást nyújt, és ennek a technológiája is más. Az alperes által használt üzleti megoldás a speciális keresést támogatja, míg a Google az általános, strukturálatlan szövegek indexeléséhez fejlesztett komplex, egyedi megoldásokat. Ez pedig súlytalanná teszi az alperesnek az általános keresőszolgáltatásokra jellemző linkgyűjtemény-előállítás megengedhetőségével kapcsolatos védekezését. Utalt arra, hogy ezt a jogi álláspontot az alperes nem is támasztotta alá.

[20] A szakvélemény további megállapítása szerint az alperes egyfelől crawlerezést végez, ami weboldalak linkvezérelt, automatizált pásztázását jelenti. Továbbá indexelést is végez, amely a keresőmotorokban használt másik fontos technológia, amellyel a keresőmotor hatékony keresést biztosító innovatív adatbázist hoz létre. Míg a Google milliárdos nagyságrendű weboldalból metaadatként megadott és szövegelemzés alapján választott kulcsszavak alapján indexel, addig az alperesi platformok esetében nem a kulcsszavak meghatározók, hanem a százezres nagyságrendű hirdetésből előre kiválasztott, az adatbázisnak megfelelő adatok (paraméterek), melyek felhasználásával történik az indexelés. Az alperes a beleegyezésüket adó ingatlanos portálok hirdetéseiben tucatnyi adatot keres meg és másol ki, ezek közül a felperes hirdetéseiből a weboldal2 keresési paramétereiben látható öt adatot másolja: kiadó/eladó, lakás/ház, helység (város/kerület), ingatlan mérete és ára. Ezenfelül a mobialkalmazásban arra is lehet keresni, hogy az ingatlan telek vagy lakás, utóbbi esetén pedig téglá vagy panel, illetve a szobaszám is kereshető. A másolt adatokon kívül az alperes a hirdető telefonszámának felhasználásával minden hirdetéshez előállít és az indexben

tárol egy hash kódot, amit arra használ, hogy ellenőrizze, ugyanaz a hashtag hány hirdetéshez köthető, azaz az adott ingatlant hány helyen hirdették meg. Az indexelés során az alperes a hirdetésekhez tartozó képek linkjeit másolja és tárolja, melyeket iFrame technológiával illeszt saját weboldalára minden egyes kereséskor. Az alperes az indexelés során az ingatlanhirdetéseket – beleértve a felperes szolgáltatását – naponta többször (háromszor) átböngészi (alapvetően a változásokra koncentrálna), a hirdetések tartalmát elemzi, és a fentiekben specifikált adatokat, linkeket egy adatbázisban az ellenőrzése alatt álló szerveren permanens módon tárolja. A hirdetésekhez tartozó képekről nem készít másolatot, mivel minden képnek megfeleltethető egy link, és a képeket ez alapján valós időben tölti be.

[21] Az elsőfokú bíróság szerint ezekkel a megállapításaival a szakvélemény az alperesi platformok felperes által kifogásolt technológiai működését bizonyította, és az alperes ezzel szembeni védekezését aggálytalanul cáfolta.

[22] Álláspontja szerint az adatbázisok tartalmának keresésére specializált olyan internetes keresőmotor szerzői jogi értékelését – mint amilyen az alperesé is –, amely keresőmotor az interneten szabadon hozzáférhető adatbázisok egészét vagy jelentős részét lemásolja és indexeli, az EUB C-202/12. számú Innoweb ügyben és a C-762/19. számú Melons ügyben hozott ítéleteiben kifejtett jogértelmezés alapján kell elvégezni. A jelen esethez a Melons alapügyének tényállása állt közelebb az elsőfokú bíróság megítélése szerint.

[23] A C-762/19. számú Melons ügyben hozott ítéletnek megfelelően az adatbázisok jogi védelméről szóló 1996. március 11-i 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (továbbiakban 96/9/EK irányelv) 7. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az adatbázisok tartalmának keresésére specializált olyan internetes keresőmotor, amely az interneten szabadon hozzáférhető adatbázis egészét vagy jelentős részét lemásolja és indexeli, majd lehetővé teszi a felhasználói számára, hogy a saját internetes honlapján ezen adatbázisban az utóbbi tartalma szempontjából releváns szempontok alapján keresést végezzenek, ezen adatbázis tartalmának a fenti rendelkezés értelmében vett kimásolását és újrahazsnosítását végzi, amit az ilyen adatbázis-előállítója jogosult megtiltani, ha e cselekmények veszélyeztetik az e tartalom megszerzésével, ellenőrzésével vagy előállításával kapcsolatos ráfordítását, vagyis veszélyt jelentenek e ráfordításnak a szóban forgó adatbázis rendes üzemeltetése melletti megtérülésének lehetőségére, ezt pedig a nemzeti bíróságnak kell vizsgálnia.

[24] A szakértői megállapításokból kiemelte, hogy a felperes hirdetéseiből a weboldal2 keresési paramétereiben látható öt adatot másol, ezeket az adatokat saját adatbázisában az ellenőrzése alatt álló szerveren permanens módon tárolja. A felperes így a szakértői véleménnyel bizonyította, hogy az alperes a felperes adatbázisából kinyert bizonyos meghatározott adatokról másolatot készít, és e másolatot saját infrastruktúrájában tárolja (18. § (1) bekezdés b) pont).

[25] E felhasználás akkor függ a felperes engedélyétől az Szjt. 84/A. § (1) bekezdés a) pontja értelmében, ha a kimásolt adatok az adatbázis egészét vagy jelentős részét teszik ki.

[26] Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy nem a teljes adatbázist másolja ki az alperes, hiszen az alperes bizonyosan csak ötféle adatot másol ki a felperesi adatbázisból.

Vizsgálta, hogy a felperesi adatbázis 10%-ának kimásolása, az adatbázis jelentős részének minősül-e.

[27] Az elsőfokú bíróság idézte C-203/02. számú The British Horseracing Board Ltd. és társai v. William Hiel Organization Ltd. ügyben hozott ítéletet, amelyben az adatbázis tartalmának egészét vagy jelentős részét fordulat értelmezését az EUB elvégezte. Arra következtetett, hogy csak egyoldalú, mennyiségi megközelítése a kérdésnek önmagában az, hogy a felperesi adatbázis 90%-át nem érinti a kimásolás. Az adatbázis 10%-ának jelentőségét abból az adatból kiindulva ítélte meg, hogy a felperesi adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése 2022-ben és 2023-ban 790.891.180 forint összegű ráfordítást igényelt, ennek 10%-a kb. 79.000.000 forint. Ezt a mértékű ráfordítást pedig nagyságrendjénél fogva még mindig jelentősnek tekintette. Elfogadta az elsőfokú bíróság azt a felperesi álláspontot is, mely szerint egy ingatlanhirdetés legfontosabb adatait a keresés szempontjából éppen azok az adatok képezik – az ingatlan lokációja, mérete, ára –, amelyeket az alperes szisztematikusan kimásol a felperesi adatbázisból. Ez az adategyüttes reprezentálja, alkalmasint akár helyettesítheti a felperes oldalán meglévő teljes hirdetést.

[28] Az elsőfokú bíróság az előző körülményeket együtt értékelve az ingatlanhirdetési adatbázis 10%-át kitevő (lokáció, méret, ár) adatok együttesét az adatbázis jelentős részének minősítette, amiből következett, hogy az alperes az adatbázis jelentős részének kimásolását végzi.

[29] Vizsgálta ezt követően a felperesi adatbázis újrahasznosításának kérdését.

[30] Figyelembe vette, hogy az alperes által alkalmazott speciális keresőmotor működése két ponton tér el a Melons ítélet alapjául szolgáló ügy tárgyát képező keresőmotor működésétől. Egyrészt a Melons ügyben a végfelhasználó által nem érzékelhető, kizárólag keresőmotoroknak szánt, rájuk optimalizált metacímkek elérhetővé válnak a keresés nyomán. Másrészt az alperes jelenleg úgy nyújtja a szolgáltatását, hogy az adatbázisból kimásolt adatokat nem jeleníti meg a felhasználóknak, hanem a felperesnél fellelhető hirdetésre utaló találati kártyán csak annyit közöl, hogy „A hirdetéshez nincsenek adatok. Jogi okok miatt nem tudunk adatokat mutatni, de a hirdetőnél mindent megtalálsz.” Az előbbi technológiai jellegű különbséget közömbösnek ítélte, mert az alperes által alkalmazott speciális keresőmotor is azt teszi lehetővé, hogy az átvizsgált adatbázis-előállítója által meghatározottól eltérő módon több adatbázis, köztük a felperesi adatbázis teljes tartalmát egyidejűleg átvizsgálja oly módon, hogy e tartalmat a saját felhasználói rendelkezésére bocsátja. Az elsőfokú bíróság értelmezése szerint a specializált keresőmotor azzal, hogy egyidejűleg több adatbázisban való keresést tesz lehetővé az ingatlanhirdetések terén releváns szempontok alapján, a felhasználók számára lehetőséget ad arra, hogy a saját internetes honlapján hozzáférjenek az ezen adatbázisokban szereplő ingatlanhirdetések releváns adataihoz. Az alperesi keresőmotor ily módon lehetővé teszi az interneten szabadon hozzáférhető adatbázisokban szereplő adatok – köztük a felperes internetes honlapjának – átvizsgálását, és a felhasználói számára az ezen adatbázisok tartalmához az előállító felperes által meghatározottól eltérő módon való hozzáférést. Az adatok hozzáférhetővé tétele az elsőfokú bíróság szerint az Szjt. 84/A. § (2) bekezdésének b) pontja értelmében a nyilvánosság számára történik, mivel ilyen keresőmotort bárki használhat (vö. a Melons ítélet 34-35. pontjai).

[31] Ezen a megítélésen az elsőfokú bíróság értékelése szerint nem változtat az körülmény, hogy a felperes hirdetéseire hivatkozó találati eredményekben az ingatlan releváns adatai bemutatását az alperes mellőzi. Ugyanis a fel nem fedett lokációs, méret- és áradatakat ettől függetlenül kétségtelenül kimásolja a felperesi adatbázisból, és azokat a más szolgáltatók adatbázisaiból kinyert adatokkal együtt egy egységes adatbázisba rendezi. Ezáltal az ebben az adatbázisban folytatott keresés szükségképpen kiterjed a felperesi adatbázisból származó releváns adatokra is. Az, hogy a felhasználó a felperes adatbázisának jelentős részét kitevő adatok között is keresést végezhet az alperes szolgáltatásában, azzal együtt is az adatbázis jelentős részének nyilvánosságához közvetítése, hogy a felhasználó csak olyan találati listát kap, amely nyomán mindössze arról győződhet meg, hogy a felperes adatbázisában lévő hirdetések között van olyan, amely a keresési feltételeknek megfelel, de a konkrét hirdetés részleteit itt nem ismeri meg, csak azután, ha a hirdetést tartalmazó felperesi aloldalra mutató linkre kattint.

[32] Vizsgálta azt is, hogy az alperes a felperesi adatbázist kimásoló és azt újrahasznosító tevékenysége veszélyezteti-e a felperesnek az adatbázis megszerzésével, ellenőrzésével vagy előállításával kapcsolatos ráfordításának az adatbázis rendes üzemeltetése melletti megtérülésének lehetőségét.

[33] Kifejtette, hogy az alperes olyan adatbázist hoz létre az előzőek alapján, amely rendeltetésében és funkcionalitásában megegyezik a felperes adatbázisával, mindkettő internetes ingatlankereső szolgáltatás alapja, és mivel az alperes maga hirdetéseket nem gyűjt, a felek adatbázisai részben átfedők. Ennélfogva a felperesi adatbázis és a részben abból építkező alperesi adatbázis nem csak versengő, de az utóbbi reprezentálni, s akár helyettesíteni képes az előbbit. Az átmásolás tehát annak reális lehetőségét hordozza, hogy a fogyasztó a 29 adatbázisból, köztük a felperes adatbázisából kinyert adatokkal jellemzett hirdetések között úgy válogathat és döntéseit anélkül hozhatja meg, hogy a felperes szolgáltatásához látogatna. A kimásolás tehát csökkentheti a felperes szolgáltatásának azt a forgalmát, felhasználói látogatottságát, amely köztudomásúan bármely információs társadalommal összefüggő szolgáltatás eredményességének legalapvetőbb fokmérője. Ez a sérelem azzal együtt is reális, hogy az alperes nem mutatja meg a szolgáltatásában a felperes adatbázisából átmásolt lokációs, méret- és áradatakat, hanem csak a felperesi szolgáltatásban lévő hirdetésre irányítja a felhasználót egy kattintható linkkel. Ez a link ugyanis mindig a keresési feltételeknek megfelelő egyedi hirdetést tartalmazó aloldalra vezeti a felhasználót, ezzel kikerülve a felperes szolgáltatásának a keresőmezőt tartalmazó kezdő (fő)oldalát, ahol a felperes a hirdetéseinek zömét elhelyezi, és ahonnan bevételeinek egy részét ezáltal származtatja. Az alperes szolgáltatása tehát a felperes szándékával ellenkező, torzított felhasználói viselkedést szül: az ingatlankereső közönség a felperes által meghatározottól és kívánttól eltérő módon, a lefontosabb reklámfelületeket megkerülve fér hozzá a felperes szolgáltatásához.

[34] Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az alperes az Szjt. 84/A. § (1) bekezdése a) és b) pontjainak megfelelően a felperesi adatbázis jelentős részének kimásolását és újrahasznosítását végzi, mely tevékenységével veszélyezteti a felperesnek az adatbázis megszerzésével, ellenőrzésével vagy előállításával kapcsolatos ráfordításának megtérülését.

[35] Az engedélyezést illetően az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes kifejezett engedélyt nem kért és nem kapott a felperestől a kérdéses felhasználásokra.

Rögzítette, hogy az Szjt. nem szabályozza, hogy az adatbázis-előállítója a törvény 84/A. § (1) bekezdése szerinti felhasználások engedélyét milyen módon és formában adhatja meg, így arra az Szjt. 3. § (1) bekezdésére figyelemmel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:4. §-a alkalmazható. Utalt arra, hogy az EUB C-301/15. számú Soulier és Doke ügyben, illetve az EUB C-392/19. számú VG Bild-Kunst ügyben hozott ítéletben foglaltak szerint bizonyos kapcsolódó jogi teljesítmények felhasználásával összefüggésben ismert az implicit (a hazai jogdogmatikában: ráutaló magatartással történő) engedélyezés lehetősége. E jogértelmezések a jelen tényállásra azonban nem alkalmazhatóak, hiszen a felperes kezdetektől fogva kifejezetten és írásban tiltakozott az alperes tevékenysége ellen. Másrészt tényszerűen sem igaz, hogy a felperes nem próbálkozott megfelelő műszaki intézkedésekkel ellehetetleníteni vagy korlátozni az alperes tevékenységét. Nem volt vitás, hogy a felperes tett ilyen műszaki lépéseket, de azokkal végül felhagyott, amikor belátta, hogy az alperes tevékenységének ellehetetlenítése, más, számára kívánatos keresőszolgáltatások működését is korlátozná.

[36] Az alperes által felhozott anyagi jogi kifogásoknak nem adott helyt.

[37] Az Szjt. 35/A. § (1) és (3) bekezdés szerinti kivétellel összefüggően megállapította, hogy az anyagi jogi kifogás csak a 2021. június 1-jétől folytatott felhasználás tekintetében releváns. Az Szjt. 33/A. § (2) bekezdés 3. pontját értelmezve pedig – a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló Európai Parlament és Tanács (EU) 2019. április 17-i 2019/790 irányelvre (CDSM irányelv) is figyelemmel – arra a következtetésre jutott, hogy a szabad felhasználás alá eső szöveg és adatbányászat olyan célhoz kötött tevékenység, amely új ismeretek és új irányzatok felfedezését szolgálja, az alperes szolgáltatása azonban nem ilyen.

[38] Ha elfogadható volna, hogy az alperes kimásoló tevékenysége az Szjt. alkalmazásában szöveg- és adatbányászatnak minősül, a felperes adatbázisából kimásolt adatok alperes általi nyilvánossághoz közvetítése (újrachasznosítása) akkor sem tartozhatna a kérdéses szabad felhasználás körébe, mert a felperesi adatbázisból kinyert adatok lehívásra hozzáférhetővé tétele nyilvánvalóan nem az Szjt. 35/A. § (3) bekezdése a) vagy b) pontjaiban írt célból, és nem is személyek egy zárt csoportja számára történik, továbbá a felhasználás jövedelemszerzést szolgál.

[39] Az alperes Ektv. 7. § (2) bekezdésére alapított anyagi jogi kifogását is megalapozatlannak találta, mivel a pernek nem az a tárgya, hogy más szolgáltatótól származó, köztük a felperes ingatlanhirdetési adatbázisából kimásolt, majd újrachasznosított adat tartalma jogszabályba ütközik-e, hanem az, hogy az alperes az adat kimásolására és újrachasznosítására jogosult-e az Szjt.-nek az adatbázisokkal kapcsolatos sui generis szabályai alapján. E tekintetben az Ektv. nem korlátozza az alperesi keresőszolgáltató felelősségét.

[40] Mindezek alapján megállapította, hogy az alperes azzal, hogy az alperesi platformok üzemeltetése során a felperes adatbázisában fellelhető ingatlanhirdetések egyes adatait (az ingatlan lokációját, méretét, árát) a felperes hozzájárulása nélkül kimásolja és újrachasznosítja úgy, hogy lehetővé teszi a felhasználói számára, hogy a honlapjain és mobilalkalmazásában ilyen adatokra is kiterjedő keresést végezzenek, megsérti a felperes Szjt. 84/A. § (1)

bekezdése szerinti kizárólagos felhasználási jogait. Ezért az Szjt. 99. §-án keresztül alkalmazandó 94. § (1) bekezdés a), b), c) és f) pontjai alapján marasztalta az alperest.

[41] Rögzítette, hogy a petitumtól eltérve a jogsértés tényét megállapító rendelkezésből mellőzte az indokolásra tartozó fordulatokat és adatokat, azt a megállapított tényállásra konkretizálva és az érvényesített jog jogszabályi fogalomhasználatához hűen szövegezte át, a jogsértés kezdő időpontjának megjelölésével szűkítve a megállapított jogsértés terjedelmét. Ehhez igazodik az abbahagyásra kötelezés és eltiltás iránti rendelkezés. Egyebekben az elégtételadás és a sérelmes helyzet megszüntetése iránti igényeket a kereseti kérelemnek megfelelően teljesítette.

[42] A perköltségről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján határozott.

[43] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének az elutasítását.

[44] Eljárási szabálysértésként egyrészt arra hivatkozott, hogy a felperes keresetéből nem lehetett az ítélet rendelkező részében írt megállapítást levonni, mivel a felperes nem jelölte meg keresetében a jogsértéssel érintett időszakot. Az elsőfokú bíróság ítélete ezért sérti a Pp. 342. § (1) bekezdését. Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság végzésében elutasította az alperes Gazdasági Versenyhivatal (GVH) megkeresése iránti indítványát, ennek indokait azonban nem adta meg az ítéletében (Pp. 346. §). Nem állapítható meg, hogy miért nem merült fel annak gyanúja az elsőfokú bíróság szerint, hogy a felperes a tisztességtelen piaci magatartásról és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvénybe (Tpv.) ütköző gyakorlatot folytat. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részének első bekezdése felülbírálatra alkalmatlan, sérti a Pp. 346 § (3) bekezdése alapján fennálló világosság és egyértelműség követelményét, ugyanis nem jelöli meg, hogy a feltételezett kimásolás, illetve újrahasznosítás a felperes mely adatbázishoz fűződő jogát sérti meg, a szerkesztőt megillető szerzői vagy az adatbázis-előállítót megillető sui generis jogot.

[45] Az ítélet rendelkező részében szereplő 2017. április 27-i dátummal összefüggően arra hivatkozott, hogy a felperes nem tudta azt bizonyítani, hogy ekkor egyáltalán volt védett adatbázisa. Álláspontja szerint a keresetet ezért még abban az esetben is el kellett volna utasítani, ha elfogadja a bíróság, hogy a felperes az utolsó tárgyaláson a berekesztés előtt 3 perccel keresetet változtatott, és megjelölte a jogsértés kezdő időpontjaként a 2017. április 27-i dátumot.

[46] Megalapozatlannak tartotta az adatbázis jogi oltalma fennállásának megállapítását. Kifejtette, hogy a felperes 2017-2021 közötti időszakot érintően még csak előadást sem tett és ebből következően nem igazolta, hogy milyen befektetést eszközölt az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése tekintetében. Azzal érvelt, hogy a felperes állítása szerint az adatbázist 2001-ben hozták létre, az adatbázis-előállítóit megillető jogok védelmi ideje azonban az Szjt. 84/F. § (1) bekezdése szerint 15 év, így a kezdeti beruházások már nem vehetők figyelembe. Bár a (2) bekezdésnek megfelelően a védelem megújítható, ennek feltétele, hogy az adatbázis-előállító az adatbázis tartalmát jelentősen megváltoztatta

ügy, hogy annak eredményeként a megváltoztatott adatbázis önállóan is jelentős ráfordítással előállítottak számítsanak. Hiába lehetett tehát a felperesi adatbázis 2001-ben védett, e védelem 2016-ban lejárt, márpedig a jogsértés kezdő időpontjaként a felperes egy ezt követő időpontot, 2017. április 27. napját jelölt meg. Az alperes változatlanul vitatta az elsőfokú bíróság által elfogadott ráfordítások relevanciáját, továbbá hivatkozott arra, hogy ezek semmilyen jelentőséggel nem bírnak a 2017. és a 2021. év tekintetében.

[47] Megalapozatlannak tartotta azt a megállapítást is, hogy a felperes nem generálta, hanem összegyűjtötte a hirdetés feladásakor már rendelkezésre álló adatokat. Hangsúlyozta, hogy a felperesi adatbázisban eltárolt adatok akkor jönnek létre, amikor azokat a felperesi felületen rögzítik a hirdető. A felperesi hirdetés feladását szolgáló online felület szerint nem már meglévő adatok rögzítését kéri, hanem csak azt teszi lehetővé a hirdetés feladójának, hogy a felperes által megválasztott értékkészletből kiválasztva adja meg az ingatlan egyes tulajdonságait. Ezek az adatok ebben a formában és ezzel az értékkészlettel a legkritikább esetben sem állnak a hirdetés feladója rendelkezésére, ezeket épp a hirdetés feladása során generálja maga a felperes. Márpedig a C-203/02. számú *The British Horseracing Board Ltd. és társai v. William Hiel Organization Ltd.* ügyben az EUB úgy foglalt állást, hogy a védelem szempontjából kizárólag az adatbázisban tárolt adatok tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése kapcsán realizált ráfordítások számíthatók be, és nem számíthatók be azok a pénzeszközök, amelyeket az adatbázis tartalmát alkotó elemek létrehozására (generálására) használtak fel.

[48] Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az Szjt. 84/A. § (5) bekezdését is. Az ügyfélhívások kezelése, a hirdetési vélemények moderálása és a duplikációk törlése a felperes üzleti tevékenysége tekintetében relevánsak lehetnek, de nyilvánvalóan nem tekinthetők az adatbázis tartalmának ellenőrzése során felmerült ráfordításnak. Ilyen ráfordításnak kizárólag azok a tevékenységek tudhatóak be, amelyek ténylegesen a hirdetési adatok ellenőrzésére irányulnak.

[49] Mivel a felperes nem igazolta, hogy az adatbázis 2017. és 2021. között *sui generis* oltalom alatt állt volna, ezért a felperest, mint előállítót megillető *sui generis* jogot, és ennek részeként a kimásolási jogot sem lehet megsérteni. Az elsőfokú bíróság ítélete így sértette az Szjt. 84/A. §-át.

[50] Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság ítélete figyelmen kívül hagyta a szakvélemény 4. oldalán azt a szakértői megállapítást, mely szerint, ha egy ingatlanra vonatkozó hirdetés csak a felperes oldalán található, akkor a platformok nem közölnek az ingatlanokkal kapcsolatos adatokat. A szakvélemény 12. oldalán továbbá azt állapította meg a szakértő, hogy az alperes célja deklaráltan és *de facto* nem a hirdetések másolása és ez nem is történik meg. Az ítélet ennek ellenére jutott arra a következtetésre, hogy sor került a felperesi adatbázis elemeinek kimásolására, noha az olyan informatikai szakkérdés, amelynek eldöntésére az elsőfokú bíróságnak nem volt kompetenciája.

[51] Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg a felperesi adatbázis tartalmának újrahasznosítását is. Figyelmen kívül hagyta ebben a tekintetben a szakvéleményt, illetve nem alkalmazta az EUB releváns ítéleteit sem. Kiemelte, hogy a szakvélemény megállapítása szerint keresési feltételek alapján a keresőmotor indexéből egy

találati listát készítenek, ami két részből áll. A lista elején azok az ingatlanok vannak, melyeket nem, vagy nem csak az weboldal4 oldalakon hirdetnek, ezek esetében a találati kártyán a lokáció, az ár és alapterület adat látható, míg a lista második felében látható hirdetési kártyáknál csak egy olyan bejegyzés jelenik meg, hogy „A hirdetéshez nincsenek adatok. Jogi okok miatt nem tudunk adatokat mutatni, de a hirdetőnél mindent megtalálász.” Ilyen előzmények után az ítélet megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy az alperes újrahasznosította a felperesi adatokat. Miután nem kerül sor az adatok megjelenítésére, ebből következően az újrahasznosításra sem került sor. Az ítélet tehát sértette az Szjt. 84/A. § (1) bekezdés b) pontját is. Az elsőfokú bíróság ítélete teljesen figyelmen kívül hagyja továbbá, hogy az EUB a Svensson kontra Retriever Sverige AB (C-466/12. számú ügy) ítéletében arra a következtetésre jutott, hogy a jogszerűen, korlátozás nélkül lehívásra hozzáférhetővé tett tartalomra mutató link elhelyezését nem tekinti engedélyköteles felhasználásnak, mert a link alkalmazása útján nem jut el a mű vagy teljesítmény az eredetileg is elért nyilvánossághoz képest új nyilvánossághoz. Kifejtette, hogy az idézett ítélet szerint a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételhez a jogvédett tartalmat olyan nyilvánossághoz kell eljuttatni, amelynek ahhoz az adott körülmények között másképp nem nyílt volna módja hozzáférni.

[52] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság akkor is tévedett, amikor abból, hogy az alperes a Google-féle általános keresőmotorok logikájától eltérő technológiai megoldással, főkusszal és mennyiségi jellemzők mentén működik, azt a következtetést vonta le, hogy alperes ne lenne keresőmotor-szolgáltató. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a keresőmotor-szolgáltatásokra, illetve e szolgáltatások nyújtójára vonatkozó Ektv. egészen 2024 februárjáig még csak nem is ismerte az általános, illetve speciális keresőszolgáltatások fogalmát, illetve az ezek közötti különbségtételt. Kiemelte, hogy ezt megelőzően az Ektv. 2. § ld) pontja a keresőszolgáltatás fogalmát úgy határozta meg, hogy „információk megtalálását elősegítő segédeszközöket biztosít az igénybe vevő számára”. Az elsőfokú bíróság ezért az anyagi jogszabályok megsértésével jutott arra a következtetésre, hogy az alperesre ne vonatkozna az Ektv. felelősségkorlátozó rezsimje.

[53] Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy az általa felhívott ügyek közül a jelen esetben a Melons ügy tényállása áll közelebb, és helyesen hivatkozott az indokolás az EUB ítéletben foglalt, az adatbázis-előállítói jogok sérelmét megalapozó kumulatív feltételekre. Téves következtetésre jutott azonban a hivatkozott megállapítások vizsgálata eredményeként.

[54] Kiemelte, hogy a felelősség megállapításának feltétele a ráfordításoknak az adatbázis rendes üzemeltetése melletti megtérülésének a veszélyeztetése. A ráfordítás megtérülésének a veszélyeztetése egyértelműen az adatbázis-előállító bizonyítási terhe. Az elsőfokú bíróság ítélete figyelmen kívül hagyta az első feltételt, és kizárólag a kimásolás, újrahasznosítás vagyoni jogainak érintettségét elemezte. A megtérülés veszélyeztetését illetően az elsőfokú bíróság mindössze feltételezésekbe bocsátkozott. A felperes nemhogy bizonyítékokat, hanem még csak előadást sem terjesztett elő azzal összefüggően, hogy alperes tevékenysége sértette-e, és ha igen, milyen módon sértette a bevételszerzési képességeit. Az elsőfokú bíróság azt sem értékelte, hogy alperes részletesen kimunkálta (ellenkérelem 78-88. pont), hogy felperes bevételei folyamatosan növekedtek az elmúlt időszakban is. Ez pedig kizárja a jogsértés megállapításának lehetőségét.

[55] Sérélmelte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete figyelmen kívül hagyta a Melons ítélet 37. pontjának utolsó mondatát, mely szerint a CV-Online internetes honlapján szereplő hirdetésekre mutató hiperhivatkozások elérhetővé tétele és e honlap metacímkeiben található adatok lemásolása az említett kimásolásnak és újrahasznosításnak csupán másodlagos jelentőségű, külső megnyilvánulásai.

[56] Az elsőfokú bíróság ítéletének [81] bekezdése teljes mértékben ellentmond a C-466/12. számú Svensson kontra Retriever Sverige AB ügyben hozott ítéletnek. Ott az EUB elvetette az alapügy felperesének azon érvét, miszerint az alperesi felhasználás által potenciálisan okozott károkat (végső soron abban az ügyben sem bizonyított reklámbevételektől megfosztást) az alapügy felperesének kezdőoldalát elkerülő, mélylinkekre történő hivatkozások igénybevételel lehetne bizonyítani. A jelen ügy felperese semmilyen állítást nem tett, illetve bizonyítási indítvánnyal sem élt arra nézve, hogy az alperes linkelésen alapuló megoldása bármilyen bevételtől megfosztotta volna. Hivatkozott arra is, hogy a Melons ügyben a Lett Legfelsőbb Bíróság helybenhagyta az ügyet előterjesztő Rigai Regionális Bíróság ítéletét arra hivatkozással, hogy az alapügy felperese nem bizonyította a ráfordításai megtérülésének a veszélyeztetését. Abban az ügyben a speciális keresőmotor üzemeltetése azért sem veszélyeztette az adatbázis-előállító befektetéseinek a megtérülését, mivel a forrásoldalra irányított linkek nem befolyásolták a felperesi szolgáltatás igénybevevőit (hirdetőket) a hirdetés megosztásában és az ezért fizetendő szolgáltatási díjak megfizetésében. Sőt, a speciális keresőmotorok még hatékonyabbá teszik a végfelhasználók keresési élményét, pusztán a speciális keresőmotorok üzemeltetése nem támasztja alá a felperesi ráfordítások megtérülésének a veszélyeztetését.

[57] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem vette figyelembe a C-762/19. számú Melons ítéletben is megfogalmazott, a peres felek érdekei közötti egyensúly igényét sem. Kiemelte az EUB C-762/19. számú Melons ítéletének 41. pontját, mely szerint: „e tekintetben megfelelő egyensúlyt kell teremteni egyrészt az adatbázis-előállítók azon jogos érdeke között, hogy elérhessék jelentős ráfordításaik megtérülését, másrészt pedig a felhasználók és az említett előállítók versenytársainak azon jogos érdeke között, hogy az ezen adatbázisokban szereplő adatokhoz hozzáférhessenek, valamint az ezen adatokon alapuló innovatív termékeket hozhassanak létre.”

[58] Összegezve, az elsőfokú bíróság kizárólag feltételezésekre hagyatkozva, megalapozatlanul jutott arra a megállapításra, hogy az alperes tevékenysége veszélyeztette volna a ráfordítások megtérülését, ezért az elsőfokú ítélet az Szjt. 84/A. § (1) és (3) bekezdésébe ütközik.

[59] Álláspontja szerint a 2021. június 1-jét követő időszakra nézve a szöveg- és adatbányászati kivétel alá sorolható az alperes tevékenységének érintett része. Az elsőfokú bíróság a jogvitát érdemben befolyásoló, téves következtetést vont le a törvényalkotói indokolásból. Hivatkozott arra, hogy az igazságügyi szakértő szakvéleménye adatbányászatnak tekintette az alperes tevékenységét (szakvélemény 12. oldal). Az elsőfokú bíróság tévesen leszűkítette az uniós és magyar jogalkotói szándékot, mikor úgy fogalmazott, hogy a szöveg- és adatbányászat „tisztán új ismeretek és új irányzatok felfedezését szolgálja”. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta érdemben vizsgálat tárgyává tenni a szöveg- és adatbányászat legális folytatásának technológiai és fogalmi elemeit. Bár helyesen értelmezte az Szjt. 35/A. § (1) bekezdésének hatókörét, amely csak a többszörözést és a kimásolást

privilegizálja, nem az újrahasznosítást, téves következtetést vont le az alperesi üzleti modellt illetően. Az alperes kizárólag a saját algoritmusainak betanítása céljából bányássza a felperesi adatbázisokból elérhető ismereteket, ezen túl az alperes nem közvetíti a nyilvánossághoz az felperesi adatbázis tartalmait.

[60] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte a fellebbezés megalapozatlanságára hivatkozva.

[61] Kiemelte, hogy a felperes adatbázisa nem statikus, hanem dinamikusan változó, amely tényből – az Szjt. 84/F. § (2) bekezdésének figyelembevétele mellett – az a következtetés vonható le, hogy a felperesi adatbázis folyamatosan sui generis védelemben részesül. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes tevékenysége az, hogy a hirdetéseket mint meglévő adatokat fogadja és kereshető adatbázisba rendezi, majd az ingatlankereső nyilvánossághoz közvetíti. Az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte a szakvéleményt, amikor a felperesi adatbázis jelentős részének kimásolását megállapította. Az ítélet az újrahasznosítást értelmező EUB gyakorlattal is összhangban van, figyelemmel az Innoweb ügy megállapításaira. Az Ektv.-t az alperes tévesen értelmezte, az Ektv. 7. § (1) bekezdés a más által szolgáltatott információért való felelősséget szabályozza. Az elsőfokú bíróság részletesen elemezte ítéletében azt, hogy a ráfordítások megtérülésének veszélyét miért állapította meg. Az alperesi adatbázis nemcsak versengő, de képes a felperesi adatbázist reprezentálni, helyettesíteni, a kimásolás csökkentheti a felperes felhasználói látogatottságát, amely köztudomásúan bármely internetes szolgáltatás eredményességének fokmérője. Hivatkozott a Kúria Pfv.IV.21.175/2015/4. számú ítéletében kifejtett indokokra is, valamint a csatolt hasznaltauto.hu ügyben született ítéletek indokaira. A Kúria ítéletében elfogadta azt a szakértői megállapítást, miszerint több látogató esetén a webhelyen elhelyezett információ nagyobb reklámerkérettel bír, akik viszont a felperesi weboldal helyett az alperesi weboldalára jutottak a Google kereső alapján, azok az alperesi látogatói statisztikákban jelentek meg, és ilyen módon áttételesen csökkentették a felperes bevételét. A szöveg- és adatbányászati kivétel jelen ügyben nem alkalmazható, a felperes az Általános Szerződési Feltételek 9.4.8. pontjában egyértelműen megtiltotta az adatbázis bármekkora részének letöltését, tárolását, értékesítését. Nem valósul meg az Szjt. 35/A. § (3) bekezdésben írt feltétel sem. Az elsőfokú bíróság ítélete nem sértette a Pp. 342. § (3) bekezdését, az elsőfokú bíróság nem más jogalapon ítélte meg a felperes keresetét.

[62] Az alperes fellebbezése alapos.

[63] Az elsőfokú ítéletnek nem volt fellebbezéssel nem támadott rendelkezése, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében bírálta felül azzal, hogy a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés korlátai között gyakorolta a felülbírálati jogkörét. Ilyen korlátnak minősültek a fellebbezés indokai, az abban megjelölt eljárási és anyagi jogszabálysértések (Pp. 371. §).

[64] Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben sérelmezett eljárási szabálysértéseket nem követte el a következőkre figyelemmel.

[65] A felperes a tárgyalás berekesztését megelőzően nem módosította, hanem pontosította a keresetét a jogsértés kezdődőpontjának megjelölésével (43. sorszámú jegyzőkönyv). Ennek hiányában az ítélet jogsértés megvalósulása esetén érdemi felülbírálatra alkalmatlan lehetett volna, ugyanis nem lehetett volna megállapítani, hogy a jogsértés megállapítását tartalmazó ítélet anyagi jogi jogereje a Pp. 360. § bekezdése alapján mely tényekhez, mely időszakban tanúsított alperesi magatartásokhoz lenne köthető. Az elsőfokú bíróság ítéleti megállapítása a felperes keresetpontosító nyilatkozatának megfelelt, ezért nem terjedt túl a kereseti kérelem korlátain és nem sértette a Pp. 342. § (1) bekezdését. Az ítélet rendelkező részéből („adatbázishoz való jog”) is egyértelműen kitűnt, hogy az elsőfokú bíróság nem a gyűjteményes műnek bizonyuló adatbázisok szerzőit (Szjt. 1. § (2) bekezdés p) pont) megillető szerzői jogi igényről, hanem az adatbázis-előállítókat megillető sui generis jogról döntött (Szjt. 84/A. §). Az elsőfokú ítélet rendelkező része a Pp. 346. § (3) bekezdését nem sértette. Az alperes kérelme a GVH megkeresésére eljárás kezdeményezése iránti indítvány és nem bizonyítási indítvány volt, annak mellőzését a Pp. 346. § (5), (6) bekezdése alapján nem kellett az elsőfokú bíróságnak indokolnia. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a sui generis jogról szóló jogvita elbírálása szempontjából a megkeresés irreleváns volt.

[66] Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást helyesen állapította meg, az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkeztetésekkel az ítéltábla azonban – a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel – részben értett egyet.

[67] Az ítéltábla annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes által érvényesített sui generis jog Szjt-ben meghatározott terjedelmét és a tilalmazott magatartásokat a 6/96/EK irányelvvel és annak uniós bírósági gyakorlatával összhangban kellett értelmezni.

[68] Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően helyesen indult ki abból, hogy a felperesnek kellett bizonyítania a ráfordításait a C-203/02. számú és a C-762/19. számú ügyben kifejtetteknek megfelelően. Annak megítélésénél, hogy mely költség minősülhet az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése, előállítása (megjelenítése) érdekében tett ráfordításnak, és mi minősül ezzel szemben az adat előállításának, illetve az adat létrehozásának szakaszában végzett ellenőrzés költségének, az adatbázist és a felperes ezzel összefüggő tevékenységét, az e körben tett nyilatkozatokat kellett elemezni.

[69] Az alperes arra helyesen hivatkozott, hogy a felperes szolgáltatása online ingatlanhirdetési szolgáltatás, nem pedig ingatlan kereső szolgáltatás. A felperes adatbázisa az általa felvett hirdetésekéből áll. Ebben a szolgáltatásban az adatbázis önálló egységét alkotó elemét, a hirdetést, az ingatlanhirdető hozza létre a felperesi platformon megadott választási lehetőségek igénybevételével. A megadott adatokból felépülő hirdetés csak azt követően

kerül a felperes adatbázisába, hogy az ingatlanhirdető létrehozza, és csak a beküldött (és az adatbázisba befogadott) hirdetések válnak az adatbázis részévé.

[70] A hirdetés felvételét megelőző ingatlanadatok – hasonlóan a C-203/02. ügyben a versenylisták összeállítása során a lovak paramétereikhez – nem az adatbázis elemei, hanem azok az adatok, amelyek megadásával és a felperesi platformon keresztüli feldolgozásával az adatbázisba kerülő adategység, a hirdetés létrejön. A felperes hirdetést felvevő platformjának költségei, csakúgy mint a hirdetés nyilvános adatbázisba kerülését megelőző esetleges ellenőrzésnek a költségei ezért részben az adat előállításának és előzetes ellenőrzésének költségei, és a C-203/02. ügyben kifejtettek értelmében nem vehetők figyelembe az adatbázis létrehozásának és ellenőrzésének ráfordításaként. A C-203/02. számú The British Horseracing Board Ltd. és társai v. William Hiel Organization Ltd. ügyben kifejtettek szerint a sui generis jog védelmének célja az információt tároló elemek létrehozásának, nem pedig a későbbiekben összegyűjtött tartalmi elemek létrehozásának ösztönzése.

[71] Nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy a C-203/02. The British Horseracing Board Ltd. és társai v. William Hiel Organization Ltd. ügyben kifejtettek szerint az adat összegyűjtése, elrendezése, kereshetővé tétele viszont az adatbázis létrehozásával összefüggő, elfogadható ráfordítás. A C-338/02. számú ügyben (2004. november 9-i Fixture Marketing ítélet 27. pont) az EUB megerősítette, hogy az adatbázis tartalmának előállításával kapcsolatos ráfordítás fogalma magába foglalja azon pénzeszközöket is, amelyek ezen adatbázis információfeldolgozó funkciójának biztosítására irányulnak, tudniillik, amelyeket ezen adatbázis tartalmi elemeinek valamilyen módszer vagy rendszer szerinti elrendezésére, valamint azok egyedi hozzáférhetőségének megszervezésére használnak fel. Az a személyi és dologi, illetve informatikai ráfordítás ezért, ami a hirdetést felvevő platform és az adatbázis közötti adattovábbítást érinti, a hirdetések rendszerezését, későbbi kereshetővé tételét, megjelenítését, a keresőfelület platformján az adatok egyedi lekérdezését könnyíti meg, ezzel összefüggően a felhasználói élményt javítja, ezért elfogadható volt az adatbázis létrehozására irányuló ráfordításként. Ugyanígy az adatbázis fenntartása alatt annak vizsgálata, hogy a hirdetési adatbázis adatai megfelelnek-e a hirdetési adatbázis követelményeinek, az adatbázis ellenőrzésének ráfordítási költségének minősülnek. Az alperes érvelésével szemben ebbe beletartoznak azok a tevékenységek, amelyek a bejelentések, vélemények kezelése alapján az adatbázis adatainak minőségét biztosítják, azaz azt, hogy az adatok az adatbázis jogi és egyéb szempontú minőségi követelményeinek megfelelőjenek.

[72] A felperes nem vitatott állítása szerint a felperesi platformon sikerrel felvett hirdetések bekerültek a felperesi adatbázisba, nem merült fel adat arra, hogy a felperes által megjelölt munkavállalók a hirdetési adatbázisba kerülést megelőző moderálást végeztek volna. Az elsőfokú bíróság okszerűen fogadta el az ügyfélhívások, hirdetési vélemények kezelését, a duplikációk törlését, a fényképek elemzését az adatbázis tartalmának ellenőrzésével összefüggő ráfordításnak, ezek az adatbázis fenntartása alatt felmerült, a kereshető adatbázis minőségét biztosító költségek. Az adatbázis felhasználói ezekre a tevékenységekre tekintettel bízhatnak abban, hogy az adatok keresése során a jogszabályoknak és az adatbázis-előállító által meghirdetett minőségnek megfelelő adatokhoz jutnak, az adatbázis keresése során az adatokból eredően nem éri őket jogsérelem (pl. bejelentés alapján a jogsértőnek tűnő fényképeket, elavult hirdetéseket törölhetik, stb.). Az

elsőfokú bíróság ezért megalapozottan fogadta el ráfordításként a 62.289.555 forint bérköltséget.

[73] A felhőszolgáltatás igénybevételének költsége nem az adat előállításának, vagy az adat megelőző ellenőrzésének költsége, hanem a nem vitásan több százezer hirdetést és annak adatait tartalmazó adatbázis előállításához, megjelenítéséhez szükséges. Az alperes nem állított olyan nagy mennyiségű adat tárolását szükségessé tevő felperesi tevékenységet, ami ne az adatbázishoz lenne köthető, az elsőfokú bíróság ezért megalapozottan fogadta el jelentős ráfordításként a felhőszolgáltatás 139.234.465 forintos költségét is.

[74] Ez a két igazolt költségelem nagyságrendileg 200.000.000 forintot tett ki, amely az Szjt. alapján jelentős ráfordításként értékelhető. Ezek olyan személyi és dologi költségek, amelyek – az adatbázis nagyságára tekintettel – folyamatosan felmerülő költségként elfogadhatóak voltak, nemcsak az igazolt 2022-es, 2023-as évre, hanem az azt megelőző időszakra, így 2016., 2017. évre is. Az alperes – a másodfokú eljárásig – kifejezetten nem vitatta, hogy ezek a folyamatos költségek a korábbi években is felmerültek ilyen nagyságrendben, a költségeket nem azok felmerültére, hanem azok jellegére tekintettel nem tartotta alkalmasnak a ráfordítás igazolására. A felperesi adatbázis tartalma a hirdetés jellegéből következően folyamatosan és jelentősen változik, a fenti költségek pedig ezzel a változással, illetve a folyamatos megjelenítéssel összefüggő rendszeres költségek. Az elsőfokú bíróság ezért az Szjt. 84/F. § (2) bekezdésének megfelelően fogadta el azokat olyan ráfordításként, amelyek megalapozták a sui generis jog oltalmi idejének újrakezdődését (Szjt. 84/F. § (2) bekezdés) és a perben érvényesített időszakban a fennállását.

[75] A 20 szoftverfejlesztő munkavállaló költsége azonban nem volt egészében elfogadható. A felvett hirdetések fogadása és kereshető adatbázisba rendezése, valamint az ingatlant kereső nyilvánossághoz közvetítésének, a keresőfelület fejlesztésének költsége az adatbázis előállításával és megjelenítésével összefüggő elfogadható ráfordítás. A hirdetés felvételét biztosító platform fejlesztésének informatikai költségei csak annyiban voltak elfogadhatók, amennyiben azok az adatbázisba rendezéssel függtek össze. A felperes az általa megjelölt 532.270.115 forint alapján nem részletezte a fejlesztési költségeket. Nem volt megállapítható, hogy mikor milyen jelentős értékű szoftverfejlesztés történt, az melyik felületet érintette, a 20 szoftverfejlesztő munkavállaló bérköltsége mennyiben fogadható el az adatbázis megjelenítésének, előállításának költségeként. Ennek azonban a jogvita eldöntése szempontjából nem volt jelentősége, mivel az ítéltábla által előzőekben elfogadott költségelemek is már kellően megalapozták az Szt. 84/A. § (5) bekezdésének megfelelő jelentős ráfordítás megállapítását.

[76] Az elsőfokú bíróság a szakértői véleményt és a C-762/19. számú ügy (Melons ügy) indokolását figyelembe véve megalapozottan és helytállóan állapította meg, hogy az alperes a felperesi adatbázis egy részét kimásolja és újrahasznosítja.

[77] A szakvélemény aggálytalanul megállapította, hogy az alperes a speciális keresőmotorokhoz hasonlóan úgynevezett crawlerezést és indexelést végez, amellyel a keresőmotor egy hatékony keresést biztosító, innovatív adatbázist hoz létre. A szakvélemény 11., 12. oldala megerősítette, hogy az alperes minden hirdetést átfésül és minden hirdetésről tárol egy olyan adatsort, amely azonosítja a hirdetésre mutató linket, tartalmazza a lokációt, az ingatlan árát, méretét, a szobaszámot, valamint tartalmaz egy hash kódot. A fellebbezés érvelésével szemben abból, hogy az alperes nem az egész hirdetést másolja ki, nem következik az, hogy a felperes adatbázisának egy részét ne másolná ki, ráadásul egy részét el is tárolja. A szakvélemény kétségtelenül speciális keresőmotornak és tartalma szerint adatbányászati tevékenységnek minősítette az alperesi keresőmotor működését, ebből azonban nem következik, hogy az jogilag is adatbányászati tevékenységnek minősül, és arra az Szjt. 35/A §-ában meghatározott adatbányászati kivétel alkalmazható lenne.

[78] A C-762/19. számú Melons ügyből kitűnik, hogy az EUB nem tulajdonít döntő jelentőséget annak, hogy az alpereséhez hasonló speciális keresőmotor technikailag miként működik. Akkor, amikor az alperes a speciális keresőmotorral a felperes adatbázisának tartalmát indexeli és ehhez szükséges mértékben lemásolja, illetve az adatbázis jelentős részének minősülő adatait eltárolja, a 96/9/EK irányelv 7. cikk (1) bekezdése értelmében az adatbázis egy részének kimásolását (Szjt. 84/A. § (1) bekezdés a) pont) végzi. Az az eset pedig, amikor a speciális keresőmotor azt teszi lehetővé, hogy a felhasználói az internetes honlapot átvizsgálják és az interneten hozzáférhető adatbázis jelentős részéhez – az adatbázist összeállító személy hozzájárulása nélkül – az előállító által meghatározottól eltérő módon hozzáférjenek, az irányelv 7. cikk (1) bekezdése szerint az adatbázis újrahasznosítását (Szjt. 84/A. § (1) bekezdés b) pont) valósítja meg.

[79] A C-762/19. számú Melons ügy alperes fellebbezésében idézett részlete (37. pont), a főtanácsnoki indítvány indokolására figyelemmel (36. pont), éppen a technikai részletek másodlagosságát emeli ki, amikor úgy fogalmaz, hogy az előzőek mellett az a körülmény, hogy az újrahasznosítás hiperhivatkozásokkal valósul meg, illetve a CV-Online metacimkéiben található információkat másolta a speciális keresőmotor, a kimásolás és újrahasznosítás másodlagos jelentőségű, külsődleges megnyilvánulása. Az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett ezért arra, hogy a C-762/19. számú Melons ügy a jelen ügyre alkalmazható, mivel ahhoz képest megállapítható eltérések (metacimke, hiperlink adatok nélküli megjelenítése) technikai részletek, amelyek nem indokolnak eltérő jogi minősítést.

[80] Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy a sérelmezett alperesi magatartás a felperesi adatbázis tartalmának jelentős részét érintette. Az elsőfokú bíróság helyesen tulajdonított annak jelentőséget, hogy egy ingatlanhirdetés legfontosabb adatait a keresés szempontjából éppen azok az adatok jelentették (az ingatlan mérete, ára, lokációja), amelyeket az alperes a szakértői vélemény alapján rendszeresen kimásolt és indexelt. A C-203/02. számú The British Horseracing Board Ltd. és társai v. William Hiel Organization Ltd. ügyben hozott ítélet szerint a minőségi szempont az adatbázis tartalmának megszerzésével, ellenőrzésével, előállításával kapcsolatos ráfordítás fontosságáról szól, tehát arról, hogy a kimásolással érintett adatok mennyire fontosak a felperes ráfordításai szempontjából. Mivel azokat az adatokat másolja ki az alperes, amelyek – az előzőek szerint – a felperes adatbázisának legfontosabb elemei, meg lehetett állapítani, hogy ezek az adatok minőségileg

az adatbázis jelentős részét jelentik. Szükségtelen volt ezért az elsőfokú bíróság által elvégzett és a minőségi vizsgálat követelményével nem összeegyeztethető számítás a költségek százalékos értéke alapján. Továbbá a C-203/02. számú ügy értelmében az adatbázis jelentéktelen részének csak az a rész tekinthető, amely sem mennyiségi, sem minőségi szempontból nem felel meg a jelentős rész fogalmának. Abból tehát, hogy az érintett adatok az adatbázis tartalma szempontjából nem jelentéktelen, hanem minőségileg jelentős részt képeztek, következett, hogy az alperes cselekménye az adatbázis jelentős részét érintette.

[81] A C-762/19. számú Melons ügy indokolása (37. pont) alapján egyértelmű az is, hogy az érintett adatbázisok lényeges tartalmának ilyen áthelyezése és az adatoknak a nyilvánosság számára – az adatbázist összeállító személy hozzájárulása nélkül – hozzáférhetővé tétele ezen adatbázisoknak a 96/9/EK irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében megtiltott kimásolását és újrahasznosítását valósítja meg, feltéve, hogy a cselekmények megfosztják e személyt az említett ráfordítás költségeinek megtérülését lehetővé tevő jövedelemtől.

[82] Az EUMSZ 267. cikke alapján az EUB-nek van hatásköre értelmezni az irányelv rendelkezéseit, mely értelmezés kötelező a bíróságra az irányelvvvel érintett Szjt. rendelkezéseket illetően. Az ítéltábla is ezt vette figyelembe az adatbázis-előállítót megillető jogi oltalom terjedelmének vizsgálata során.

[83] Ebből egyrészt az következik, hogy az alperes a speciális keresőmotorral összefüggően az adatbányászati kivételre (Szjt. 33/A. §), a hiperlinkekre tekintettel új nyilvánosság hiányára (C-462/12. Svensson kontra Retriever Sverige AB) alappal nem hivatkozhatott. Az EUB C-762/19. számú Melons ügy indokolása (37. pont) és jogértelmezési döntése ugyanis nem engedi meg, hogy az adatbázis-előállítójának a ráfordítását veszélyeztető kimásolási, újrahasznosítási cselekményeket ezeken a hivatkozási alapokon hozzájárulás nélkül is jogszerűnek minősítse a bíróság.

[84] Az elsőfokú bíróság kétségtelenül szűkebben határozta meg az adatbányászati kivételt az Szjt. 33/A. § 3. pontjánál, figyelemmel arra, hogy a CDSM irányelv 18. preambulum bekezdése tágabb célt enged meg, mint „a tisztán új ismeretek és irányzatok felfedezését”. Az elektronikus úton nyilvánosan hozzáférhetővé tett tartalom esetén pedig az adatbányászattal szemben az Szjt. 35/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján csak gépi úton olvasható formában lehet tiltakozni. Ennek azonban az adatbányászati kivétel alkalmazhatóságának hiányára tekintettel nem volt jelentősége. Helyesen mutatott rá egyebekben az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes az adatbázis jelentős részét a nyilvánosság számára jövedelemszerzési céllal hozzáférhetővé teszi, így az Szjt. 35/A. § (3) bekezdés a), b) pontjában meghatározott, valamint a személyek zárt csoportjáról és a jövedelemszerzés hiányáról szóló feltételek sem teljesülnek.

[85] A C-762/19. számú Melons ügy jogértelmezési döntése kizárta azt is, hogy az alperes megalapozottan hivatkozzon a C-462/12. számú ügyben (Svensson kontra Retriever Sverige

AB) a hiperlinkek szolgáltatásának jogszerűségéről kifejtettek. Az ítéltábla megjegyzi, hogy a C-462/12. számú Svensson kontra Retriever Sverige AB ügyben az EUB újságcikkkel összefüggően szerzői jogok jogosultjait érintő megállapításokat tett. A C-762/19. számú Melons ügy ezzel szemben nem szerzői jogi témájú, hanem az adatbázisok nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételéről szól, és ebben az ügyben az EUB a hiperlinkkel megvalósított megjelenítést az adatbázis-előállítót megillető jog szempontjából külsődleges körülménynek tekintette.

[86] Az elsőfokú bíróság helytálló indokolással állapította meg, hogy az alperes által hivatkozott Ektv. 7. § (2) bekezdése a közvetített szolgáltatás tartalmáért való felelősséget korlátozza. Nincs jelentősége a közvetítői szolgáltatói minőségnek és az erre alapított fellebbezési érvelésnek abból a szempontból, hogy a kimásolást, újrahasznosítást megvalósító alperesi magatartás jogsértő-e.

[87] Helyes indokolással következtetett arra is, hogy a felperes tiltakozott az adatbázisának kimásolásával és újrahasznosításával szemben. Az Szjt. 84/A. §-ában meghatározott hozzájárulás nem azonos az Szjt. 35/A. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelő gépi úton olvasható tiltakozás hiányával. Az ítéltábla megjegyzi, hogy az EUB C-762/19. számú Melons ügy alapján a jogsértés megállapítása nem kerülhető el gépi úton olvasható tiltakozás hiányára hivatkozással.

[88] Az EUB C-762/19. számú Melons ügy idézett indokolásából (37. pont) és a döntésből azonban az is következett, hogy jöllehet a felperest megilleti az adatbázishoz való jog (Szjt. 84/A. §), és az alperes speciális keresőszolgáltatása megvalósítja az adatbázis jelentős részének hozzájárulás nélküli kimásolását és újrahasznosítását, ez a tevékenység az EUB értelmezésével összhangban csak abban az esetben tiltható meg, ha ezek a cselekmények megfosztják e személyt az említett ráfordítás költségeinek megtérülését lehetővé tevő jövedelemtől, veszélyt jelentenek a szóban forgó adatbázis rendes üzemeltetése melletti megtérülés lehetőségére. A 44. pont szerint a fennálló jogos érdek mérlegelésére vonatkozó fő szempontnak az érintett adatbázist létrehozó személy jelentős ráfordítása lehetséges sérelmének, vagyis annak a kockázatnak kell lennie, hogy ez a ráfordítás esetleg nem térül meg. Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a C-762/19. számú Melons ügy indokolásának 37. pontja, 41-44. pontja, de maga a döntés kötelező tartalma is kiemeli a veszélyeztetés kritériumának fontosságát.

[89] A bíróságnak ezért az EUB által meghatározott veszélyeztetés fényében kellett értékelni azt, hogy az alperes kimásolási és újrahasznosítási cselekménye – engedély hiányában – tiltott, jogsértő magatartásnak minősülhet-e, kielégíti-e az Szjt. 84/B. § (3) bekezdésének azon követelményét, hogy nem lehet a felhasználás sérelmes az adatbázis rendes felhasználására és nem károsíthatja indokolatlanul az előállító jogos érdekét.

[90] Az ítéltábla jelentőséget tulajdonított annak, hogy a C-762/19. számú Melons ügy indokolásából (41. pont) kitűnően „megfelelő egyensúlyt kell teremteni egyrészt az adatbázis-előállítók azon jogos érdeke között, hogy elérhessék ráfordításaik megtérülését, másrészt a felhasználók és az előállítók versenytársainak jogos érdekei között, hogy ezen adatbázisokban szereplő adatokhoz hozzáférhessenek és az adatokon alapuló innovatív termékeket hozzanak létre”. Az EUB tehát az adatbázisokon alapuló innovációt és a fogyasztók érdekeit kellően fontosnak minősítette ahhoz, hogy nem tekintette önmagában jogsértőnek azt a körülményt, hogy a nyilvánosságra hozott, jogszerűen megismert adatbázist a versenytárs felhasználja a saját innovációja érdekében.

[91] Az ítéltábla megjegyzi, hogy a C-762/19. számú Melons ügyben a főtanácsnok is arra mutatott rá, hogy ami az adatbázis-előállítója számára jogellenesen előállított versengő terméknek tűnhet, a felhasználók számára jelentős hozzáadott értéket képviselhet. A különböző tartalomgyűjtők nem csupán az információk jobb strukturálását és hatékonyabb keresését teszik lehetővé az interneten, hanem az ajánlatok és az árak jobb átláthatóságához is hozzájárulnak, ezáltal a fogyasztók költségeinek csökkentését és a források hatékonyabb elosztását teszik lehetővé. Kétségtelen, hogy ugyanakkor a tartalomgyűjtők hasznot húznak a tartalomkészítők szolgáltatásaiból, beavatkoznak az adatbázist létrehozó gazdasági szereplők üzleti modelljébe. A helyes egyensúlyt az innováció és az adatbázist létrehozó gazdasági szereplők között az biztosítja, ha a ráfordítás veszélyeztetése az a kritérium, amelyre tekintettel az adatbázist létrehozó gazdasági szereplő a sui generis jog védelmében részesülhet.

[92] Mindebből az is következik, hogy a versenytársi minőség és a nyilvánosság számára elérhetővé tett adatbázisának versenytárs általi, ellenérték nélküli felhasználása, a felperes által kívánttól eltérő nyilvánossági út biztosítása, a felperesi kereső űrlap kihagyása, az adatbázis reklámozási célú kiaknázása önmagában még nem elég a kimásolás és újrahazsnosítás megtiltásához. Nem elegendő annak megállapításához sem, hogy a tevékenység sérelmes az adatbázis rendes felhasználására, illetve a C-762/19. számú Melons ügyben kifejtett fennálló jogos érdekek mérlegelésére tekintettel ahhoz sem, hogy indokolatlanul károsíthatja az előállító jogos érdekét. A megtiltáshoz és az Szjt. 84/B. § (3) bekezdése szerinti sérelem, illetve jogos érdek sérelmének megállapításához annak bizonyítása szükséges, hogy ez az alperesi felhasználás egyúttal megfoszthatja az adatbázis-előállítót azokról a bevételektől, amelyek révén a ráfordításai megtérülhetnének.

[93] A C-762/19. számú ügy indokolásából továbbá az is következik, hogy – az elfogadható ráfordításokhoz hasonlóan – bizonyításra szoruló és a nemzeti bíróság által vizsgálni szükséges ténykérdés az, hogy az alperes magatartása megfoszthatja-e a felperest a ráfordításainak megtérüléséhez szükséges bevételektől. A ráfordítás veszélyeztetettsége tehát nem alapulhat feltételezéseken.

[94] Az alperes a ráfordítás veszélyeztetettségét vitatta, a felperesnek ezért bizonyítania kellett az elfogadható ráfordításai megtérülésének veszélyeztetettségét a konkrét finanszírozási struktúrára, a bevételecsökkenésre, azok ráfordításokat veszélyeztető mértékére

utaló tények igazolásával. Nem volt elegendő arra hivatkozni, hogy az alperes versenytárs, reklámpotenciált használ ki, nem ingatlanvásárlási, hanem bevételszerzési céllal jár el és arra sem, hogy az alperes szolgáltatása eredményeképpen a felhasználók elkerülik a kezdőlapot, ahol a legtöbb reklám található.

[95] Az ítéltábla ezzel összefüggően megjegyzi, hogy az általános keresőmotorok üzemeltetőinek is bevételszerzési céljuk van, szintén elkerülik a kezdőoldalt. Az adatbázis-előállítóit megillető sui generis jog továbbá nem szerzői jogi jogvédelem, nem az adatbázist, hanem az EUB döntések indokolásából kitűnően az adatbázis-előállító adatbázissal összefüggő jelentős ráfordításainak megtérülését védi.

[96] Az elsőfokú bíróság egyrészt az alapján állapította meg a felperes ráfordításainak veszélyeztetettségét, hogy az alperes szolgáltatása a keresési feltételeknek megfelelő egyedi hirdetést tartalmazó aloldalra vezeti a felhasználót, kikerüli a felperes szolgáltatásának keresőmezőt tartalmazó kezdő oldalát, ahol a felperes hirdetéseinek „zömét” elhelyezi, és ahonnan bevételeinek „egy részét” ezáltal származtatja. A főtanácsnok C-762/19. számú Melons ügyben előterjesztett indítványának indokolása is arra utal azonban, hogy a keresési űrlap kikerülése nem minden esetben jelent bizonyítékot az adatbázis védelméhez való jogot megalapozó jelentős ráfordítások veszélyeztetésére. Hirdetések nemcsak a főoldalon, hanem az egyedi hirdetéseket tartalmazó aloldalakon is elhelyezhetők, nincs semmilyen adat arra, hogy a felperesnek milyen összegű, milyen nagyságrendű bevételecsökkenést okozhat az alperes működésének módja. Nem bármely összegű bevételekiesés alkalmas a ráfordítás veszélyeztetettségének megállapítására. Különös tekintettel kétséges a ráfordítás veszélyeztetése, miután az alperes ezzel szemben a felperes piacvezető pozíciójára, olyan üzleti eredményességet alátámasztó bizonyítékokra hivatkozott, ami arra utalt, hogy a felperes bevételei nőnek annak ellenére, hogy az alperes nem vitásan 2016-tól folyamatosan felhasználja működéséhez a felperesi adatbázist.

[97] Másrészt az elsőfokú bíróság feltételezte, hogy az alperes szolgáltatása csökkenti a felperes felhasználói látogatottságát. Ugyanakkor ez a megközelítés nem veszi figyelembe, hogy az általános vagy speciális keresőmotor és linkek segítségével az aloldalakon tett felhasználói látogatás a felperes honlapjának látogatottságát növelheti. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a speciális keresőmotor szolgáltatás olyan ingatlan keresőket is a felperesi aloldalakra, felperes hirdetéseire vezethet, akik egyébként a felperesi oldalon nem kívántak volna keresést kezdeményezni.

[98] Tehát semmilyen konkrét tényadat nem állt rendelkezésre arra nézve, hogy az alperes kimásolási és újrahasznosítási tevékenysége milyen mértékben csökkentheti a felperes bevételeit, ahogy arra sem, hogy ez veszélyt jelent az ítéltábla által elfogadott tárhelyszolgáltatással és ügyfélszolgálati munkával összefüggően évente 200.000.000 forintban elfogadott ráfordítások megtérülésének lehetőségére az adatbázis rendes üzemeltetése mellett.

[99] Mivel a peradatok alapján a felperes nem bizonyította, hogy az általa sérelmezett kimásolás és újrahasznosítás a felperes ráfordításait a peresített időszakban veszélyeztette, a felperes keresetének az EUB C-762/19. számú Melons ügyben kifejtett értelmezésre figyelemmel az Szjt. 84/A. § és 84/B. § (3) bekezdés alapján sem lehetett helyt adni. Következésképpen a jogsértés megállapítására és a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló keresetet mindegyik megjelölt jogalapon el kellett utasítani.

[100] Az ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[101] A fellebbezés eredményességére tekintettel mentesítette az alperest az elsőfokú perköltség fizetése alól, és a Pp. 83. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperest kötelezte az alperes fellebbezési illetékből (48.000 forint), továbbá a megállapodáson alapuló, számlával igazolt első fokon áfa nélkül, másodfokon áfával terhelt felszámított ügyvédi munkadíjból álló első-, és másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Istenes Attila s. k.
k.

előadó bíró

Dr. Szabó Csilla s.

bíró